

1 Батькам на час COVID-19

РОЗМОВА ПРО COVID-19

Завжди будьте готові до розмови. Діти, напевно, уже щось чули про вірус, тому гра в мовчанку й тасмичність не захистять їх. Найкращий захист – ваша чесність і відкритість. Подумайте, що й скільки вони зрозуміють, адже ви знаєте їх краще за будь-кого.

Будьте відкриті й слухайте

Дозвольте дитині говорити відверто. Ставте їй відкриті питання та намагайтеся з'ясувати, як багато вона вже знає.

Будьте чесні

Завжди чесно відповідайте на питання дитини. Враховуйте її вік і те, скільки вона може зрозуміти.

Підтримуйте

Дитина може бути наляканою чи розгубленою. Дозвольте їй поділитися своїми почуттями, щоб вона відчувала, що ви завжди поруч.

У незнанні всіх відповідей немає нічого поганого

Фрази не кшталт «Ми не знаємо, але з'ясуємо це» чи «Ми точно не знаємо, але вважаємо так» є цілком нормальними. До того ж ви маєте слушну нагоду дізнатися про щось нове разом із дитиною!

Сьогодні поширюється багато різноманітної інформації та історій

Деякі історії можуть бути неправдивими, тому довіряйте лише перевіреним джерелам інформації, наприклад ресурсам ВОЗ і ЮНІСЕФ:

www.unicef.org/coronavirus/covid-19

або

www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public

Герої – не хулігани

Поясніть дитині, що вірус COVID-19 не має нічого спільного з виглядом людини, тим, звідки вона приїхала чи якою мовою розмовляє. Скажіть, що ми можемо співчувати хворим і тим, хто про них піклується.

Знайдіть історії про людей, які борються з епідемією та опікуються хворими.

Завершіть розмову на позитивній ноті

Переконайтеся, що у вашій дитині все гаразд. Нагадайте їй, що дбаєте про неї та готові будь-коли знову поговорити з нею. Після цього зробіть разом щось веселе й цікаве!

2 Батькам на час COVID-19

НАОДИНЦІ З ДИТИНОЮ

Не можете піти на роботу? Навчальні заклади закриті? Хвилюєтесь через гроші? Стресувати зараз – це нормально.

Однак закриття шкіл – це також можливість налагодити тісніші зв'язки з нашими дітьми. Час, проведений сам на сам з дитиною, може бути корисним і веселим. Діти відчують любов і безпеку, а також зрозуміють свою значущість.

Цікавтеся в дитини, що вона хотіла б робити

Можливість такого вибору сприяє розвитку її впевненості в собі. Якщо дитина вибирає певне заняття, що суперечить правилам соціального дистанціювання, це може бути хорошою нагодою поговорити з нею про вірус (див. наступні листівки).

Ідеї для дитини

- ▶ Читайте книжки, роздивляйтеся малюнки
- ▶ Танцюйте чи співайте пісню
- ▶ Виконуйте разом домашні справи: перетворіть прибирання чи приготування їжі на гру
- ▶ Допомогайте з домашніми завданнями

Ідеї для підлітка

- ◆ Обговорюйте те, що їм подобається: спорт, музика, поп-зірки, друзі
- ◆ Виходьте з ними на прогулянки – хоча б навколо будинку
- ◆ Робіть фізичні вправи під їхню улюблену музику

Вимкніть телевізор і телефон. Це час, вільний від вірусу!

Приділіть увагу окремо кожній дитині

Навіть 20 хвилин на день, якісно проведених і приділених лише одній дитині, буває достатньо. Це може бути той самий запланований час щодня, і дитина нетерпляче чекатиме на нього.

Вислуховуйте їх, дивіться на них. Приділяйте їм максимум уваги.

3

Батькам на час COVID-19 УПОРЯДКУВАННЯ

COVID-19 позбавив нас звичного порядку на роботі, вдома й у школі. Від цього однаково важко і дітям, і підліткам, і дорослим. Одним із рішень є створення й дотримання нового порядку.

Створіть гнучкий, але водночас послідовний розпорядок дня

- Підготуйте розклад на день для себе й для дітей, поєднуючи структуровану діяльність і вільний час. Так діти почуватимуться захищеними й поводитимуться краще.
- Діти можуть допомагати в складанні такого розпорядку, адже це схоже на «розклад уроків». Вони краще дотримуватимуться його, якщо братимуть участь у плануванні.
- Обов'язково додайте в розклад фізичні вправи – це допоможе зменшити стрес і «випустити» енергію дітей.

Навчіть дитину дотримуватися безпечної відстані

- Опишіть безпечну відстань зрозумілими дитині категоріями (3 гойдалки поруч, 5 самокатів). Поясніть, що на вулиці її треба дотримуватися завжди, доки вірус не перемогли.
- Заспокойте дитину розмовами про те, як ви оберігаєте свою родину. Серйозно ставтеся до ідей і порад дитини.

Не забувайте похвалити й себе. Ви – молодець!

Перетворіть миття рук та інші гігієнічні процедури на розвагу

- Придумайте пісеньку для миття рук тривалістю 20 секунд. Додайте активності! Нараховуйте «бали» та хваліть дітей за регулярне миття рук.
- Запропонуйте родині гру, переможцем у якій стане той, хто найменше разів торкнеться обличчя протягом дня (рахуйте дотики одне одного).

Щовечора подумки перегляньте події цього дня. Нагадайте дитині про якийсь із її позитивних або веселих вчинків за день.

Ви – взірць для своїх дітей

Якщо ви самі виконуєте правила безпечного дистанціювання, дотримуетесь гігієни та співчутливо ставитеся до інших – особливо до хворих і вразливих – то станете для своїх дітей прикладом для наслідування.

4

Батькам на час COVID-19 ПОЗИТИВНИЙ ПІДХІД

Дуже важко залишатися в доброму гуморі, коли дитина чи підліток зводить нас із розуму. Зазвичай ми просто гримнули б: «А ну припини це!» Однак дитина швидше виконає наше прохання, якщо сформулювати його позитивно, а також похвалити за правильний вчинок.

Поясніть поведінку, яку ви очікуєте

Пояснюючи дитині, що робити, вживайте позитивні слова та фрази, наприклад: «Будь ласка, прибери одяг» (замість «Припини цей безлад!»).

Хваліть дитину, коли вона поводить себе добре

Немагайтеся щоразу хвалити дитину чи підлітка за добру справу або вчинок. Можливо, вони не виявлять задоволення від похвали, але ви помітите, що діти знову й знову намагатимуться робити цю справу добре. Ваші слова також засвідчать, що їхній вчинок помітили й оцінили.

Усе залежить від вашого способу комунікації

Ваш крик лише розлютить і вас, і дитину, додавши зайвого стресу. Привертайте увагу, звертаючись до дитини на ім'я. Розмовляйте спокійно.

Допоможіть підліткови залишатися на зв'язку

Підліткам особливо потрібен контакт із друзями. Допомогайте їм залишатися на зв'язку за допомогою соціальних медіа й інших безпечних способів дистанціювання. Ви можете робити це разом!

Будьте реалістами

Чи справді ваша дитина зможе зробити те, про що ви її просите?

Змусити дитину спокійно просидіти весь день у приміщенні практично неможливо, але цілком реально попросити її не галасувати протягом 15 хв, доки ви розмовляєте по телефону.

5

Батькам на час COVID-19

ПОГАНА ПОВЕДІНКА

Усі діти часом поведуться погано. І це нормально, особливо коли дитина втомлена, голодна, налякана або вчиться самостійності. Коли ж вона залишається надовго вдома – це може допекти до живого.

Пауза

Хочеться кричати? Замрите на 10 секунд. Повільно вдихніть і видихніть п'ять разів. Потім спробуйте відреагувати спокійніше.

Мільйони батьків стверджують, що це СПРАВДІ допомагає.

Переспрямування

- Намагайтеся помічати ранні прояви поганої поведінки й переспрямуйте увагу дитини від поганого до хорошого.
- Зупиніть це ще до початку! Коли дитина демонструє перші ознаки невгамовності, можете відволікти її чимось цікавим.

Структурованість

Час наодинці з дитиною, похвала за гарну поведінку й організація структурованого режиму дня допоможуть упоратися з поганою поведінкою.

Давайте дітям і підліткам просту роботу з певними обов'язками. Пам'ятайте: це мають бути завдання, з якими вони впораються. І обов'язково хваліть їх за виконання!

OOOMM

6

Батькам на час COVID-19

СПОКІЙ І ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ

Поточна ситуація справді призводить до неабиякого стресу. Дбайте про себе, щоб мати змогу підтримувати своїх дітей.

Ви не самотні

Сьогодні мільйони людей відчувають такий самий страх, як і ви. Знайдіть тих, із ким можна про це поговорити. Вислухайте їх. Уникajte соціальних мереж, де можуть поширюватися панічні настрої.

Зробіть перерву

Усім нам часом потрібна перерва. Коли діти сплять, спробуйте розслабитися та відволіктися. Підготуйте список того, що подобається робити саме ВАМ.

Ви заслужили на це!

Дослухайтеся до своїх дітей

Будьте відкриті та слухайте дітей. Вони прагнуть вашої підтримки й заспокоїлимих слів. Обов'язково вислухайте дитину, коли вона розповідає про свої почуття. Підбадьорте її у відповідь.

Візьміть паузу

Вправа для релаксації за 1 хвилину, яку можна робити в особливо стресові моменти

Крок 1: Підготовка

- Зручно сядьте на підлогу, ноги випростані, руки на колінах.
- Коли знайдете комфортну позу, заплющте очі.

Крок 2: Думки й відчуття тіла

- Запитайте себе: «Про що я зараз думаю?»
- Проаналізуйте свої думки. Які вони: негативні чи позитивні?
- Проаналізуйте емоції. Які вони: негативні чи позитивні?
- Проаналізуйте фізичне самопочуття. У вас щось болить? Чи є напруження?

Крок 3: Дихання

- Прислухайтеся до свого дихання – вдихів і видихів.
- Можна покласти руку на живіт і відчути, як він здійснюється й опускається в процесі дихання.
- Скажіть собі: «Усе гаразд. Хай там що, я в морі».
- Потім ще трохи послухайте своє дихання.

Крок 4: Повернення

- Проаналізуйте, як почуватися все тіло.
- Дослухайтеся до звуків у кімнаті.

Крок 5: Рефлексія

- Подумайте, чи змінилося щось у вашому самопочутті?
- Як будете готові – розплющте очі.